

Anonymiseret version

Oversættelse

C-194/20 - 1

Sag C-194/20

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

8. maj 2020

Forelæggende ret:

Verwaltungsgericht Düsseldorf (Tyskland)

Afgørelse af:

7. maj 2020

Sagsøgere:

BY

CX

DW

EV

FU

Sagsøgt:

Stadt Duisburg

KENDELSE

I forvaltningsretssagen

1. BY
2. CX
3. DW

DA

4. EV

5. FU

sagsøger 3 og 4 repræsenteret af deres forældre, sagsøger 1 og 2, samtlige med bopæl: [udelades] Duisburg,

sagsøgere,

[Udelades]:

mod

Stadt Duisburg[[udelades],

sagsøgt,

vedrørende

udlændingeret (midlertidig opholdstilladelse i henhold til § 4, stk. 5, i Aufenthaltsgesetz (lov om opholdsret, herefter »AufenthG«) konkret: kendelse om udsættelse og forelæggelse)

har

Verwaltungsgericht Düsseldorfs (forvaltningsdomstolen i Düsseldorf) syvende afdeling
den 7. maj 2020

[udelades]

afsagt følgende kendelse:

Sagen udsættes.

[Org. s. 2]

I henhold til artikel 267 TEUF forelægges Den Europæiske Unions Domstol følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

1. Indebærer tyrkiske børns krav i henhold til artikel 9, første punktum, i Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen, herefter »afgørelse nr. 1/80« uden yderligere betingelser også en ret til ophold i værtsmedlemsstaten?

2. Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

a) Forudsætter et opholdskrav i medfør af artikel 9, første punktum, i afgørelse nr. 1/80, at forældrene til de tyrkiske børn, som begunstiges i henhold til denne bestemmelse, allerede har erhvervet rettigheder i henhold til artikel 6, stk. 1, eller artikel 7 i afgørelse nr. 1/80?

b) Såfremt det andet spørgsmål, litra a), besvares benægtende: Skal begrebet »lovlig beskæftigelse« som omhandlet i artikel 9, første punktum, i afgørelse nr. 1/80 fortolkes på samme måde som i artikel 6, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80?

c) Såfremt det andet spørgsmål, litra a), besvares benægtende: Kan der opstå et opholdskrav for tyrkiske børn i henhold til artikel 9, første punktum, i afgørelse nr. 1/80 allerede efter en lovlig beskæftigelse for den ene forældrepart i værtsmedlemsstaten af (kun) tre måneders varighed?

d) Såfremt det andet spørgsmål, litra a), besvares benægtende: Følger der af de tyrkiske børns opholdsret uden yderligere betingelser også en opholdsret for en eller begge forældre, der har forældremyndigheden over dem?

I.

Sagsøgerne er tyrkiske statsborgere. Sagsøger 1 og 2

(den forelæggende ret henviser ved denne numeriske betegnelse ikke til den nummerering, som sagsøgerne har valgt i stævningen, men til den foranstilling af forældrene blandt sagsøgerne, som rettens kontor har foretaget)

er forældre til sagsøger 3-5, hvoraf sagsøger 5 allerede er myndig.

Sagsøger 1 indrejste den 5. september 2015 til Tyskland med et visum og modtog fra sagsøgte den 4. november 2015 en opholdstilladelse til udøvelse af selvstændig virksomhed (som lastbilchauffør), gyldig til den 27. marts 2017.

Sagsøger 2-5 indrejste derefter samlet til Forbundsrepublikken den 19. februar 2016 med et visum til familiesammenføring, som var gyldigt til den 16. maj 2016, og modtog den 20. april 2016 midlertidige opholdstilladelser i henhold til § 30 og § 32 i Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (lov om udlændinges ophold, erhvervsaktivitet og integration i Forbundsrepublikken, herefter »AufenthG«).

Sagsøger 2 arbejdede som lagermedhjælper hos MKS Kurierservice Metin Sariözüm i Duisburg, som indberettede en ansættelsesperiode fra den 1. februar [org. s. 3] til den 30. april 2016 (tre måneder) til de tyske pensionsmyndigheder. Yderligere ansættelsesperioder er indberettet for perioderne fra den 15. november til den 31. december 2017, 1. januar til 15. januar 2018 og 1. august til 31. december 2018.

Sagsøger 3-5 går i offentlige skoler i Duisburg, hvilket er dokumenteret fra den 21. juni 2016.

Efter de tildelte opholdstilladelsers udløb attesterede sagsøgte, at sagsøgernes tilladelser opretholdtes midlertidigt [en såkaldt »Fiktionsbescheinigung«, der tildeles, mens en ansøgning om forlængelse eller fornyelse af ophold behandles].

Pr. 1. december 2017 afmeldte sagsøger 1 sin virksomhed, efter at der var afsagt en strafferetlig kendelse mod ham for uagtsom kørsel uden førerret. Pr. 1. februar 2017 anmeldte han på ny en erhvervsvirksomhed (mindre transporter op til 3,5 t).

Ved advokatskrivelse af 2. oktober 2018 meddelte sagsøgerne, at sagsøger 1 fremover ville arbejde som ansat, og ansøgte om en midlertidig opholdstilladelse i henhold til AufenthG's § 18 eller enhver anden tænkelig bestemmelse. Også sagsøger 2 ville fra 1. august 2018 atter være i arbejde, mens sagsøger 3-5 fortsat ville gå i skole. For børnene forelå der ifølge sagsøgerne opholdsrettigheder i henhold til artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 og artikel 3 i afgørelse nr. 2/76.

Efter at have hørt sagsøgerne afslog sagsøgte ved administrative afgørelser af 18. marts 2019 at forlænge eller tildele de midlertidige opholdstilladelser, opfordrede sagsøgerne til at udrejse inden 30 dage fra modtagelsen af afgørelsen og varslede i modsat fald udsendelse til Tyrkiet. Som begrundelse anførtes, at sagsøger 1 ikke længere udøver selvstændig erhvervsvirksomhed. Indkomsten fra ansættelsen sikrer ikke familiens forsørgelse som krævet i AufenthG's § 5, stk. 1, nr. 1.

Sagsøgerne anlagde sag den 22. marts 2019 med påstand om tildeling eller forlængelse af en midlertidig opholdstilladelse.

Som begrundelse har de gjort gældende, at sagsøger 3-5 som tyrkiske børn af sagsøger 1 og 2 bor lovligt hos deres forældre. Den i artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 og artikel 3 i afgørelse nr. 2/76 fastsatte ret til at deltage i uddannelse indebærer en opholdsret, som også må tilkomme forældrene som indehavere af forældremyndigheden.

Sagsøgerne har nedlagt følgende påstand:

Sagsøgte tilpligtes under ophævelse af afgørelsen af 18. marts 2019 at afgøre ansøgningerne om forlængelse på ny under hensyntagen til rettens afgørelse.

Sagsøgte har nedlagt følgende påstand:

Frifindelse [org. s. 4]

og henviser som begrundelse til præmisserne i de anfægtede administrative afgørelser. Sagsøgte gør desuden gældende, at sagsøger 3-5 ikke kan påberåbe sig rettigheder i medfør af artikel 9 i afgørelse nr. 1/80, da deres forældre ikke har erhvervet rettigheder i henhold til artikel 6 eller 7 i afgørelse nr. 1/80.

På høringsmødet (i søgsmålet og i sagen vedrørende foreløbige retsmidler) udsatte sagsøgte over for retsformanden fuldbyrdelsen af de anfægtede administrative afgørelser.

[udelades] [henvisning til sagens akter]

II.

Sagen udsættes. I henhold til artikel 267 TEUF indhentes en præjudiciel afgørelse fra Den Europæiske Unions Domstol om de spørgsmål, der er anført i forelæggelsesafgørelsens konklusion. Disse spørgsmål angår fortolkningen af associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen. Fortolkningen vedrører EU-retten, hvorfor den henhører under Domstolens kompetence.

1. Den retlige bedømmelse af sagsøgernes påstand om, at sagsøgte tilpligtes at annullere sit afslag af 18. marts 2019 og træffe fornyet afgørelse om sagsøgernes ansøgning om midlertidig opholdstilladelse under hensyntagen til rettens afgørelse, foretages i henhold til den aktuelle retsstilling.

Den herefter relevante retlige ramme for sagen udgøres af følgende nationale retsforskrifter:

AufenthG's § 4

[...]

(5) En udlænding, der har opholdsret i henhold til associeringsaftalen EØF-Tyrkiet, er forpligtet til at godtgøre opholdsretten gennem besiddelse af en midlertidig opholdstilladelse, såfremt han hverken er i besiddelse af en tilladelse til at bosætte sig eller en permanent EU-opholdstilladelse. Opholdstilladelsen udstedes efter anmodning herom.

AufenthG's § 50

(1) En udlænding er forpligtet til at udrejse, hvis han ikke eller ikke længere har et påkrævet opholdsdokument, og der ikke eller ikke længere består opholdsret i henhold til associeringsaftalen EØF-Tyrkiet. [Org. s. 5]

[...]

2. De præjudicielle spørgsmål er relevante for afgørelsen, og der er behov for, at Den Europæiske Unions Domstol afklarer dem.

a) Det har afgørende betydning for den retlige bedømmelse af sagsøgernes krav om forlængelse af de midlertidige opholdstilladelser, der er tildelt på nationalretligt grundlag, hvilken indvirkning den fra den 21. juni 2016 dokumenterede skolegang for sagsøger 3-5 har, idet disse bor sammen med forældrene i fælles husholdning.

Efter retsformandens gennemførelse af høringsmødet må det anses for uomtvistet, at sagsøger 2 i perioden fra den 1. februar til den 30. april 2016 (tre måneder) havde ansættelse i Forbundsrepublikken med en ubestridt opholdsret. Under de øvrige ansættelsesperioder var hun kun i besiddelse af en såkaldt »Fiktionsbescheinigung« (midlertidig tilladelse), som ikke blev fulgt af en tildeling af opholdstilladelse. Det er uomtvistet, at sagsøgerne ikke har erhvervet rettigheder i henhold til artikel 6 og 7 i afgørelse nr. 1/80.

Sagsøgerne gør ikke krav om midlertidige opholdstilladelser gældende, som beror på nationalretligt grundlag, med undtagelse af bestemmelsen i AufenthG's § 4, stk. 5, som forudsætter en associeringsretlig opholdsret.

Sagsøgerne påberåber sig kun bestemmelsen i artikel 9 i afgørelse nr. 1/80, hvoraf de ikke kun udleder, at tyrkiske børn har ret til at deltage i skole- og erhvervsuddannelse, men også, at sagsøger 3-5 på grundlag af deres skolegang, som er uomtvistet mellem parterne, har opholdsrettigheder. Artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 sikrer desuden ifølge sagsøgerne opholdet for sagsøger 1 og 2, som er nødvendigt for at sikre den praktiske effekt af rettighederne for sagsøger 3-5, i hvert fald for så vidt angår de stadig mindreårige sagsøgere 3 og 4.

I det omfang sagsøgerne derudover, og også primært, påberåber sig bestemmelsen i artikel 3 i afgørelse nr. 2/76, lægger den forelæggende ret til grund, at denne bestemmelse blev afløst fuldstændigt af artikel 9 i afgørelse 1/80, og at sagsøgerne ikke længere kan udlede rettigheder heraf.

b) Den nationale retspraksis vedrørende den opholdsretlige virkning af artikel 9 i afgørelse 1/80 er uensartet.

I henhold til dom afsagt af Hessisches Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstolen, Hessen) af 17. februar 1997

[udelades]

forudsætter artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 en opholdsret for børnene, men begrundet ikke krav på familiesammenføring eller anden legalisering af opholdet.

Således også i dom af 2. december 2002 afsagt af Hessisches Verwaltungsgerichtshof (forvaltningsdomstolen, Hessen) [udelades], omend mere tvivlsom også henset til Domstolens dom af 17. september 2002, C-413/99, Baumbast, vedrørende artikel 12 i forordning EØF nr. 1612/86.
[Org. s. 6]

Ifølge en anden opfattelse er en opholdsretlig virkning af bestemmelsen i hvert fald udelukket, hvis det tyrkiske barn er indrejst med henblik på uddannelsen og ikke i forbindelse med familiesammenføring. I forbindelse med en uddannelse opnår børn nemlig først en selvstændig opholdsret, når uddannelsen er afsluttet, hvilket præciseres i artikel 7, andet punktum, i afgørelse nr. 1/80.

Oberverwaltungsgericht Nordrhein-Westfalen (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager, Nordrhein-Westfalen), kendelse af 3. april 2001 [udelades].

Der kan heller ikke udledes en opholdsretlig virkning af bestemmelsen, hvis forældrene på tidspunktet for det tyrkiske barns indrejse ikke længere har tyrkisk statsborgerskab, men i stedet værtsmedlemsstatens statsborgerskab.

Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (appeldomstol i forvaltningsretlige sager, Rheinland-Pfalz), kendelse af 29. juni 2009 [udelades].

Ifølge en anden opfattelse har tyrkiske børn, som opfylder de øvrige betingelser i artikel 9, første punktum, i afgørelse nr. 1/80, også under den uddannelse, som de ifølge bestemmelsen skal gives adgang til, en opholdsret, som beskyttes af EU-retten.

Verwaltungsgericht Karlsruhe (forvaltningsdomstolen i Karlsruhe), dom af 2. juli 2004 [udelades].

Fra andre medlemsstaters retspraksis har den forelæggende ret kendskab til en afgørelse fra Raad van State af 27. november 2008,

[udelades]

hvor det anføres, at artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 i overensstemmelse med målsætningen for associeringsrådets afgørelse, nemlig en gradvis integration af tyrkiske arbejdstagere, kun gælder børn af tyrkiske arbejdstagere som beskrevet i artikel 6 og 7 i afgørelse nr. 1/80 [udelades].

c) Den forelæggende ret hælder til ikke at tillægge artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 opholdsretlig virkning, i hvert fald hvis forældrene ikke har erhvervet rettigheder i henhold til artikel 6, stk. 1, eller artikel 7 i afgørelse nr. 1/80 [jf. spørgsmål 2, litra a)].

Det første spørgsmål omhandler det opholdsretlige indhold, som ifølge sagsøgerne findes i artikel 9 i afgørelse nr. 1/80.

Ved første blik er bestemmelsen i struktur og betingelser meget lig bestemmelsen i artikel 10, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen,

henholdsvis artikel 12 i den tidligere forordning Rådets forordning nr. 1612/68/EØF af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet, [org. s. 7]

og kan derfor fortolkes som opholdsretligt relevant. I Domstolens faste praksis er det nemlig præciseret, at bestemmelsen i artikel 12 i forordning (EØF) nr. 1612/68 henholdsvis artikel 10, stk. 1, i forordning (EU) nr. 492/2011 har relevans for

opholdsretten, under hvilke betingelser den opstår og hvilken rækkevidde, den har.

Domstolens dom af 13. juni 2013 – C-45/12 [ECLI:EU:C:2013:390], Hadj Ahmed – præmis 46; Domstolens dom af 23. februar 2010 – C-310/08 [ECLI:EU:C:2010:80; EuGH], Teixeira, præmis 61, dom af 17. september 2002 – C-413/99 [ECLI:EU:C:2002:493], Baumbast og R – præmis 73 ff.; Domstolens dom af 23. februar 2010 – C-480/08 – præmis 86 og 87; Domstolens dom af 27. september 1988 – C-263/86 [ECLI:EU:C:1988:451], Humbel og Edel – præmis 24 og 25; Domstolens dom af 15. marts 1989 – C-389/87 [ECLI:EU:C:1989:130], Echternach og Moritz – præmis 29 og 30, og af 23. februar 2010 – C-310/08 – præmis 19; Domstolens dom af 17. september 2002 – C-413/99 – præmis 54; Domstolens dom af 8. maj 2013 – C-529/11 [ECLI:EU:C:2013:290], Alarape og Tijani – præmis 48.

Bestemmelsen i artikel 9 i afgørelse 1/80 opviser imidlertid også væsentlige forskelle i forhold til de førnævnte bestemmelser.

Det er således påfaldende, at bestemmelsen i modsætning til artikel 10, stk. 1, i forordning (EU) nr. 492/2011 og artikel 12 i forordning (EØF) nr. 1612/68 ifølge sin ordlyd kun sigter mod at begunstige tyrkiske børn.

At en tyrkisk arbejdstagers børns statsborgerskab – som forudsat i artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 – skulle have betydning for integrationen i værtsmedlemsstaten, fremgår heller ikke på baggrund af bestemmelsen i artikel 7 i afgørelse 1/80. I denne bestemmelse begunstiges familiemedlemmer til den tyrkiske arbejdstager nemlig uden hensyn til deres statsborgerskab med hensyn til adgangen til arbejdsmarkedet og dermed også med hensyn til deres ophold. I stk. 2 er begunstigelsen af børnene – ligeledes uden hensyntagen til disses statsborgerskab – knyttet til afslutningen af en erhvervsuddannelse i værtsmedlemsstaten. Hvis man forudsætter en opholdsretlig systematisk sammenhæng mellem de to normer, giver det ikke mening at gøre adgangen til (erhvervs-)uddannelse afhængig af tyrkisk statsborgerskab. Dermed kan betydningsindholdet af bestemmelsen i artikel 9 – foruden dens uomtvistede antidiskriminerings- og integrationsindhold (navnlig i andet punktum) – være begrænset til en betydning som hensigtserklæring.

Derudover er den opholdsretlige integration via adgangen til arbejdsmarkedet i tilslutning til en uddannelsesbiografi i værtsmedlemsstaten reguleret omfattende, men ikke betingelsesløst, i artikel 7. Hvis man over for disse detaljerede regler afleder en opholdsret alene fra en (også tidligere) egenskab som arbejdstager for en tyrkisk forældrepart, som barnet bor hos, kan det ikke undgås, at der opstår modsigelser i vurderingen, hvis disse forældre ikke har erhvervet selvstændige rettigheder i henhold til artikel 6 eller 7 i afgørelse nr. 1/80.

d) Såfremt det centrale spørgsmål vedrørende det opholdsretlige indhold i artikel 9 i afgørelse 1/80 (det første spørgsmål) besvares bekræftende, opstår der

for den forelæggende ret de under det andet spørgsmål nævnte spørgsmål om betingelserne for en opholdsret i henhold til artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 og retsvirkningerne heraf. **[Org. s. 8]**

I denne forbindelse sigter det andet spørgsmål, litra a), mod forældrenes retsstilling, nemlig om disse allerede skal have erhvervet rettigheder i henhold til artikel 6 i afgørelse nr. 1/80 (originalt) eller artikel 7 i afgørelse 1/80 (afledt) for at kunne formidle rettigheder til egne børn (eller eventuelt også stedbørn) i henhold til artikel 9 i afgørelse nr. 1/80 under denne bestemmelses øvrige betingelser.

Med det andet spørgsmål, litra b), knytter den forelæggende ret an til Domstolens praksis vedrørende betingelsen »lovlig beskæftigelse«. Såfremt det andet spørgsmål, litra a), besvares benægtende, skal der da knyttes de samme betingelser til forældrenes beskæftigelse som forudsat i artikel 6 i afgørelse nr. 1/80, og kan den fortolkning, der er udviklet vedrørende artikel 6 i afgørelse nr. 1/80, overføres til artikel 9 i afgørelse 1/80?

Såfremt det andet spørgsmål, litra a), besvares benægtende, mangler der en tidsramme, som skal kræves for udøvelsen af den lovlige beskæftigelse. Er (kun) tre måneders beskæftigelse for den ene forældrepart tilstrækkeligt for, at de tyrkiske børns krav i henhold til artikel 9 i afgørelse 1/80 opstår, og er faktisk skolegang en betingelse for at erhverve og opretholde opholdsretten [det andet spørgsmål, litra c)]?

Det andet spørgsmål, litra d), sigter endelig mod de tyrkiske børns udnyttelse af denne ret, idet de, hvis de er mindreårige, kun har faktisk mulighed for at gøre dette, hvis en forældrepart, der har forældremyndighed over barnet, er til stede. Kan der for forældre, der er indehavere af forældremyndigheden, afledes en opholdsret af de tyrkiske børns opholdsret, eventuelt begrænset af mindreårigheden og den faktiske skolegang?

[udelades]